

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

9 - SELLING CHAMETZ TORAH MITZVAH OR LEGAL FICTION? OU ISRAEL CENTER - SPRING 2016

A] THE TORAH MITZVAH

1. שְׁבַעַת יָמִים מִצְוֹת תֹּאכְלוּ אֶךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם כִּי כָל-אֲכָל חֲמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד-יוֹם הַשְּׁבִיעִי

שמות יב:טו

The Torah includes a positive mitzvah of 'tashbitu' - to remove chametz from our homes before Pesach. This is a 'geder min haTorah'¹ - a fence that the Torah makes around itself - in this case to avoid eating chametz on Pesach, which is chayav karet

2. שְׁבַעַת יוֹמִין פְּטִירָא תִיכְלוֹן בְּרֵם מִפְּלִגּוֹת יוֹמָא דְמִיקְמִי חָנָא תְּבַטְלוֹן חֲמִיר מִבְּתֵיכוֹן

תרגום יונתן שמות פרשת בא פרק יב פסוק טו

The Targumin (Yonatan and Unkelos) translate the word 'tashbitu' as 'tevatlun' - eliminate/nullify

3. שְׁבַעַת יָמִים שְׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבֵתֵיכֶם כִּי כָל-אֲכָל מִחֲמֶצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִעֲדַת יִשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ

שמות יב:יט

So too there is a negative mitzvah of 'bal yematzeh' - that chametz should not be found in our homes

4. מִצְוֹת יֹאכְל אֶת שְׁבַעַת הַיָּמִים וְלֹא-יֵרָאָה לָךְ חֲמֵץ וְלֹא-יֵרָאָה לָךְ שְׂאֵר בְּכָל-גְּבֻלָּךְ

שמות יג:ז

And another negative mitzvah of 'bal yeira'eh' - that chametz should not be seen in our presence

5. תִּשְׁבִּיתוּ. מִדְּלֹא אָמַר תִּצְטַעְרוּ כִּמוֹ זַעֲרָתִי הַקֹּדֶשׁ, יִתְכַּן שְׂמֵחַ לַמִּדּוֹ רְצוּתֵינוּ הַשְּׂמֵחַ זֶה, שֶׁאִין הַשְּׂמֵחַ זֶה אֵלּוּ הַפִּסְקָה, וְצִטָּוֹל זֶה עוֹשֶׂה לוֹ הַפִּסְקָה זֶפֶעַס אַחַת, מִשְׁא"כ צִיטָּוֹר צִידִים (רל"ט). לְכֵן תִּרְגְּמוּ אוֹנְקֵלֶס וּצ"ע תִּשְׁבִּיתוּ 'תִּצְטַעְרוּ', וַיִּתְכַּן שְׂכוּנוֹ לִזֶּה רְצוּתֵינוּ צִעִין חֲמֵץ לִשׁוֹן מִצְטַעְרוּ זֶה

הכתב והקבלה שמות פרשת בא פרק יב פסוק טו

The Ktav Vehakabala points out (based on Rashi) that the Torah does not say that the chametz must be destroyed, but simply removed from our ownership.

B] OUTRIGHT SALE OF CHAMETZ

6. כֹּל שְׂעָה שְׂמוֹתָר לֹאכּוֹל מֵאֲכִיל לְבַהֲמָה לְחִיָּה וְלַעוֹפוֹת וּמוֹכְרוֹ לְנֹכְרִי וּמוֹתֵר בְּהִנְאֻתוֹ

משנה מסכת פסחים פרק ב משנה א

One obvious way to remove the chametz is to sell it to a non-Jew before Pesach and the Mishna states that this is a valid option, up until the time that Chametz becomes prohibited to eat on Erev Pesach

1. We have seen a number of these in the past - eg lo tikreva as a Torah fence against arayot, not to have 3D images as a Torah fence against idolatry, not to bear grudge in case one takes revenge, a Nazir not to eat grapes in case they drink wine.

7. בראשונה היו אומ' אין מוכרין חמץ לנכרי ואין נותנין לו במתנה אלא כדי שיאכלנו עד שלא תגיע שעת הביעור, עד שבא ר' עקיבא ולמד שמוכרין ונותנין מתנה אף בשעת הביעור. אמר ר' יוסה אילו דברי בית שמי ואלו דברי בית הלל - הכריע ר' עקיבא לסייע דברי בית הלל

תוספתא מסכת פסחים (ליברמן) פרק א הלכה ז

In fact, an early formulation of this din, which appears in the Tosefta in the name of Beit Shammai, required that the non-Jew must consume all of the chametz sold to him by the Jew before Pesach - thus the chametz must be actually destroyed. Beit Hillel did not require this and the halacha was fixed like them

8. מעשה באדם אחד שהפקיד דיסקיא מלאה חמץ אצל יוחנן חקוקאה, ונקבוה עכברים והיה חמץ מבצבץ ויוצא, ובא לפני רבי. שעה ראשונה אמר לו: המתן, שניה - אמר לו: המתן, שלישית - אמר לו: המתן, רביעית - אמר לו: המתן, חמישית - אמר לו: צא ומוכרה בשוק

פסחים יג.

Thus in this story from the time of R' Yehuda HaNasi, a Jew holding chametz on Erev Pesach, which was spilling everywhere, was instructed to sell in at market to minimise the loss. This sale is a full non-returnable transaction

C] SALE, DELIVERY AND RETURN

9. ישראל וגוי שהיו באין בספינה וחמץ ביד ישראל הרי זה מוכרו לנכרי ונותנו במתנה וחוזר ולוקח ממנו לאחר הפסח ובלבד שיתנו לו במתנה גמורה

תוספתא מסכת פסחים (ליברמן) פרק ב הלכה יב

The Tosefta deals with the case of a Jew and non-Jew stuck on a boat as the time approaches to remove chametz. The Jews can give the chametz to the non-Jew for the duration of Pesach and then buy it back after Pesach. But this only works if the original gift was unconditional. Even though the Jew intended to try and recover it after Pesach, this depended on the good will of the non-Jew. It also could be inferred from this Tosefta that this arrangement is permitted only in the case of special circumstances (eg as on the ship)

10. (תוספתא פ"ב, ירושלמי פ"ב ה"ב) ישראל וגוי שהיו באין בספינה והיה חמץ ביד ישראל, הרי זה מוכרו לנכרי או נותנו לו במתנה, וחוזר ולוקח ממנו אחר הפסח, **ובלבד שלא יערים**

ספר הלכות גדולות סימן יא - הלכות פסח פרק כל שעה עמוד קעז

The version of this Tosefta quoted in the Behag appears to include three more words at the end - 'as long as he doesn't treat it as a ha'arama' - a fiction or circumvention

11. וישראל שמכר חמצו לגוי או שנתנו לו במתנה גמורה, אם משך גוי אותו ואין שם הערמה ואינו רגיל לעשות כן בשאר שנים, אלא מורע הוא, מותר לישראל לחזור ולקח ממנו אחר הפסח מן הגוי. מאי טעמא? כיון דקנייה גוי ומשכיה קם ליה ברשותיה, וקימא לן חמץ שלנכרי אחר הפסח מותר באכילה

רב עמרם גאון אוצר הגאונים פסחים, מח

This approach is reflected in the other Geonim. Here Rav Amram Gaon insists that there must be no ha'arama and, although the practice is not restricted specifically to the boat scenario, it is limited in scope to emergency situations

12. שלא יערים - אבל אם הערים והוא רגיל לעשות כן בכל שנים למכור לגוי קודם הפסח וליטול לאחר הפסח קנסינן ליה והוא אסור לו ולכל ישראל לאחר הפסח, שעשאוהו כאילו הוא חמץ של ישראל המופקד ברשות גוי שהוא אסור לאחר הפסח. ואף זה לפקדון נתכוין אלא שהערים, וכן הוא בירושלמי (ה"ב), ע"כ

חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף כא עמוד א

The Ritva explains that if he does this every year, then it's not genuine! Actually the Jew is simply depositing his chametz with the non-Jew for Pesach, which is prohibited, and the chametz is also prohibited after Pesach

13. רבינו ירוחם (נ"ח ח"ה מו.) כתב על תוספתא זו בשם רב"ג (כל' פסח כט ע"ג) 'ובלבד שלא יערים', ואיני מצין דבריו דכא שרי ליתנו לגוי צמתנה ולחזור וללקחו אחר הפסח ואין לך בערמה גדולה מזו, ואפילו הכי שריא מאחר שמוציאו מרשותו לגמרי. ואפשר דשלא יערים דקאמר היינו לומר שלא ימכור לו ולא יתן לו על תנאי

בית יוסף אורח חיים סימן תמח

The Beit Yosef reads the extra words ובלבד שלא יערים as the words of the Behag himself and not the original Tosefta. He does not understand there to be a problem of 'ha'arama' in this context since he sees the very example of selling and buying back after Pesach as a ha'arama yet perfectly permitted! He suggests the a line must be drawn at a conditional sale. Once the non-Jew is obligated to sell it back after Pesach, this becomes prohibited

We see here two approaches to mechirat chametz:-

- *Geonim: It is legitimate as long as it does not become a 'ha'arama'*
- *Beit Yosef: It is legitimate even though it is a 'ha'arama', as long as it actually works - ie the sale is not conditional*

D] HA'ARAMA

14. כיצד מערימים על הבכור (פירוש המשנה לרמב"ם - והתחזולה המותרת נקראת בערמה, ושאינה מותרת מרמה)

משנה מסכת תמורה פרק ה משנה א

Chazal endorse the concept of 'ha'arama' in a number of situations. The Rambam explains that a ha'arama is a permitted trick or devise. A prohibited devise is called a 'mirma'

15. Let us return now to the matter of ha'arama. Ha'arama is a halakhic mechanism intended to circumvent the formal aspect of a prohibition. In other words, it is a stratagem that provides the possibility of evading the obligating imperative, by creating conditions in which the details of the mitzvah do not apply. However, all that this can do is provide an exemption from the letter of the law, but it is incapable of providing an answer to the fact that the spirit of the law is not fulfilled and is not achieved, and that the person who utilizes the circumvention fails in that way. Formally, he does not violate any prohibition, but spiritually, his course is flawed. Ha'arama is, therefore, regarded as a negative phenomenon, and despite its efficacy, there is no justification to use it.

All this is true in a case where there is no great gap between the mitzvah and its objective. To the extent that the reason for the mitzvah and the details of its laws no longer go hand in hand, the situation changes. If the reason for the mitzvah is no longer meaningful to us and our entire obligation to the mitzvah stems from the absolute imperative of master of the universe, then creating a mechanism that evades the formal prohibition is no longer problematic, for the reason is no longer a factor. In all such cases, ha'arama becomes legitimate, and perhaps even desirable.

Disagreements may arise at times as to what should be preferred in given circumstances. A good example of this may be found in the debate regarding the heter mekhira during the Sabbatical year. Most of the debate revolves around the question of the efficacy of the circumvention, those who forbid the sale asserting that the sale does not resolve the halakhic problem, and those who permit the sale arguing that it does. The Netziv, however, in his discussion regarding the matter, addresses the question of the desirability of the circumvention. He argues that even if the sale is formally valid, it is not desirable, and not even correct, from a spiritual perspective. In contrast, those who permit the sale argue that the Torah never meant for the mitzvah of shemita to bring and end to the settlement of Eretz Israel, and if fulfillment of the mitzvah will cause the land to be abandoned, it is desirable to utilize a circumvention and prevent such an outcome.

The same applies also to the sale of chametz. The Torah commands a person to rid himself of all his chametz and utterly destroy it. It is, however, possible to circumvent the command by selling the chametz. If we are dealing with ordinary household quantities of chametz, the right thing to do is clearly to fulfill the Torah's mitzvah and not to circumvent it. However, the Torah never meant that the mitzvah of destroying chametz should destroy a person's livelihood. Therefore, when the Jews began to do business with chametz, and their livelihoods depended on it, circumvention became a necessary and legitimate option for those that circumstances brought them to it.

Rav Mosheh Lichtenstein, Ha'arama in Halacha: The Facts, The Mechanism, and the Objective

- Consider the implications of this in light of the following classic situations of possible ha'arama:- Heter Mechira, Heter Iska, Prozbul, Mechirat Chametz

16. כוונתו מצואר, דהערמת מכירה זו היא היתר גמור מן התורה עלי שום פקפוק, שהוא מוכר מכירה גמורה באחד מהקנינים שהגוי קונה. אף על פי ששניהם יודעים שרואים בחזרת החמץ לאחר הפסח מ"מ השתא מכור הוא ויכול הלוקח למכרו ולאוכלו להקדישו להאצידו מצלי מוחה, אלא שהוא אובדו ואינו עושה כן ומשמרו עד לאחר הפסח וחוזר ומכרו לישראל - היתר גמור הוא עלי פקפוק!

שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן קיג

E] THE MAKING OF A MINHAG

17. אם מכרו או נתנו לעכר"ם קודם הפסח מותר ובלבד שיתנונו לו במתנה גמורה

טור אורח חיים הלכות פסח סימן תמח

The Tur (Spain, 14C) records the heter of Mechirat Chametz, without reference to the case of the boat, which is presumably understood to be simply an example of a likely case, rather than the limitation of the principle to a similar emergency case

18. ואם מכרו או נתנו לאינו יהודי שמחוץ לבית קודם הפסח, אף על פי שהישראל מכרו לאינו יהודי ויודע בו שלא יגע בו כלל אלא ישמרנו לו עד לאחר הפסח ויחזור ויתנונו לו, מותר. ובלבד שיתנונו לו מתנה גמורה בלי שום תנאי או שימכרנו לו מכירה גמורה בדבר מועט. אבל מתנה על מנת להחזיר לא מהני

ושלחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תמח סעיף ד

The Shulchan Aruch (Eretz Yisrael, 16C) also records this practice as valid as long as the (i) the sale is unconditional and (ii) the Chametz is stored outside the home of the Jew. In practical terms this condition was not a significant problem as very little was likely to be actual chametz. Note that in those times raw grain and even most flour was not chametz (which is often not the case today)

F] SALE, AND RETURN BUT NO DELIVERY

19. ובמדינה זו שרוב משא ומתן הוא ציין שרף ואי אפשר להם למכרם לגוי מחוץ לבית יש להחיר צענין זה שימכור לגוי כל החמץ שבחדר וגם החדר עלמור ימכור לגוי. ומיהו לריך למסור לגוי גם המפתח דאם לא כן כיון דדעת ישראל לחזור ולקנות חמץ זה אחר הפסח הוה ליה כמשכיר ביתו וגמרו פיסוק הדמים צי"ג והמפתח ציד השוכר צליל י"ד דעל השוכר לצדוק ולא דמי למי שקנה באחד מדרכי הקנאות ונשאר המפתח ציד המוכר דבחמץ יש להחמיר ותו כיון שהמפתח ציד ישראל ויכול ליכנס לחדר וליטול החמץ משם לא סמכה דעתיה דגוי דמכירה גמורה היא אלא סובר דאינה מכירה אלא להסיר מעליו איסור חמץ ועל כיוצא בזה כתב ה"ר ירוחם צ"ס צה"ג ובלבד שלא יערים. ובתשובת הרשב"א סוף סימן ע"י מצואר דהוא לשון התוספתא והיינו שלא יערים שיבא נראה שנשאר שום כח אלא הישראל בחמץ שמכר לגוי אלא מכירה חתוכה ופסוקה ולפי זה כל שכן שלא יניח הישראל חותמו על החדר שלא יכנס בו הגוי הלוקח שאם כן אין כאן מכירה שהרי מעשיו שמיני חותמו על החדר הם מצטלין האמירה שאומר לגוי הריני מוכר לך במכירה גמורה ויש לכופן ולגדותן על כך

ב"ח אורח חיים סימן תמח

By the time of the Bach (Poland, 17C) there had been significant growth in the liquor trade which involved large quantities of chametz being stored by Jews. Destruction of such chametz would cause major financial loss and it was no longer possible to remove it from the premises of the Jew. The Bach therefore requires not only a valid sale of the chametz (using kinyanim that work for a non-Jew) but also a lease to the non-Jew of the room in which it is stored. A deposit was paid by the non-Jewish buyer, the balance of the purchase moneys remaining as a loan and being payable after Pesach when the transaction is completed. The Bach only permits mechirat chametz in a situation of significant financial loss. He is also insistent that there should be nothing which indicates that the transaction is a 'sham' or which prevents the non-Jew access to the chametz. This procedure was also subsequently endorsed by the Nodeh beYehuda and the Chatam Sofer. Most contemporary poskim are fully supportive of the halachic effectiveness of the sale and its use in practice for those who will suffer significant financial loss - eg shops, warehouses and wholesalers.

- The Chabad communities (based on the ruling of the Alter Rebbe) also introduced the chumra of using an 'arev-kablan', whereby there is another Jew acting as intermediary between the original owner of the chametz and the non-Jewish buyer. This third party never owns the chametz but acts as guarantor on the transaction. The balance of money owed for the chametz by the non-Jew is payable only to the third party and never to the original owner. Thus the status of the loan is stronger. This procedure is also adopted by some non-Chabad communities .

G] A COMMUNITY PROJECT AND COMPREHENSIVE SALE

20. ומיהו לריך שיאמר הריני מוכר לך החמץ דלא כהמון שאומרים הריני מוכר לך המפתח דז אינו כלום ואפילו זדיעזד אסור החמץ
שכרי לא מכרו כלל!

מגן אברהם סימן תמח ס"ק ז

The Magen Avraham already points out (Poland, 17C) that, since the sale of chametz was conducted by private individuals, many people were not really aware of the details and got fundamental things wrong! Thus the community practice became to organize a central sale arranged by the Rav or Beit Din. Local rabbanim are appointed as shelichim on behalf of the owners to conduct the sale on their behalf. Note that the Rabbi does NOT buy the chametz!

21. קפ שלא למכור שום דבר חמץ כי אם מכירה עולמית:

קפא אחר הפסח אין ליקח מן השוק מה שאופין מקמח של ישראל ומשמרים וי"ש ושכר של ישראל כי המכירה גרוע

מעשה רב, בסיזור הגר"א, סימן קפ-קפא, ובשאלות לרבי חיים מוולוז'ין, אות לא

Some poskim - here the Vilna Gaon - maintained opposition to the custom. Rabbi Akiva Eiger was also against. The Chavot Yair (Germany, 17C) brings attention to the fact that the non-Jewish authorities relate to this as a religious fiction in that they do not impose sales taxes on the transaction. Others rejected this claim on the basis that only halacha should be the determiner of the validity of the sale. The wording of the contract used by the Ba'al HaTanya (and included in his siddur) actually provides for translation of the document into Russian and payment of any government taxes which are due.

Today in Israel the sale of chametz is effected by the Chief Rabbis, as authorized buy the Finance Minister. Chametz is sold to a non-Jew from Abu Gosh²

H] IMPORTANT ISSUES AND QUESTIONS

(i) **Real Sale:** The sale must be genuine and the non-Jew must have access to the chametz on Pesach.

22. (יג) ואם הנכרי אינו רוצה להחזיר לו אסור לתצוב אותו כדיניהם או לכופ אותו בשאר כפיות ואם נתן לו רק מקלט דמים והשאר זקף
עליו צמלוח ואינו רוצה לשלם לו המותר בודאי מותר לתצוב אותו כדיניהם שישלם לו המגיע או שיתן לו החמץ צתורת תשלומין על חובו

משנה ברורה סימן תמח ס"ק יג

If the non Jew wishes to claim possession of his newly-acquired chametz he cannot be prevented (as long as he is prepared to pay the purchase money, which must therefore of a figure which realistically reflects the value of the chametz). As such many poskim are particular to note down the precise nature, rough value and and specific locations of the chametz included in the sale, or at least to note the phone number of the seller so that buyer can locate the chametz

(ii) **Bitul Chametz:** The chametz in the sale is NOT included in the subsequent bitul chametz, so the issue remains a deoraita concern of owning chametz on Pesach. As such, and due to concerns as to the efficacy of the mechira, some Rabbanim do not recommend using mechirat chametz for 'chametz gamor' - pure chametz on a Torah level. Nevertheless, classically the poskim DID permit the sale of chametz gamor and this can certainly be relied on in situations of financial loss.

(iii) **Kinyanim:** To bolster the halachic validity of the sale various extra kinyanim were added to the transaction with the non-Jew, including:-

- Kinyan Kesef: An actual transfer of money as a down payment tendered by the purchasing non-Jew.
- Kinyan Agav: Where the chametz is sold 'along with (agav)' some real estate.
- Kinyan Shtar: The transaction is recorded in a legal contract signed by the parties.
- Kinyan Sudar (Chalipin): An exchange (barter) of property, whereby the non-Jew hands over an object of his, upon which the chametz is transferred into his ownership.
- Kinyan Chatzer: The non-Jew acquires real estate from the Jew. By dint of the real estate acquisition, the chametz transfers as well.
- Kinyan Situmta - Tekiat Kaf: A handshake signaling the completion of the transaction.

2. See <http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/193572#.VwogIPi97cs> and <http://www.jewishpress.com/news/breaking-news/netanyahu-sells-israels-chametz-to-abu-ghosh-resident/2015/04/03/> for a video of the official 2015 sale, including statements by the Prime Minister and also the Mayor of Abu Gosh. See also <http://www.jpost.com/Features/In-TheSpotlight/Israels-Passover-goy-308109> about Jaber Hussein, who in recent times has bought the chametz in the State of Israel. He puts down a deposit of 20,000 NIS for \$150 billion of chametz

- Kinyan Odita: Verbal affirmation.
- Hefker Beit Din Hefker: Rav Moshe Feinstein's Beit Din would also official transfer ownership of the chametz.

(iv) **Shelichut**: Does the appointment of a shaliach for the sale itself require a kinyan? Most poskim are lenient on this in practice, and chametz can even be sold over the net, by fax or by phone. But where possible a shtar should be filled out and signed and many rabbis perform a kinyan chalipin at the shilchut if possible. Some people feel that paying the Rabbi something for the shelichut strengthens the sale. According to some poskim the signature of the owner of the chametz is essential and this is usually appended to the sale document. If someone meant to sell Chametz but was unable to, another person may sell on their behalf.

(v) **Travellers**: Specific issues affect those travelling on Pesach. These include (i) bedikat chametz - a special form of sale is possible which sells chametz and leases premises before 14 Nissan and thereby removes the obligation of bedikat chametz. However, it is definitely preferable to retain some area which will be subject to bedikat chametz on Erev Pesach; (ii) time-zones - the contract must specify that the chametz be sold and re-acquired only at the correct times for the actual individual, wherever they are personally based. According to some poskim, the relevant timing is defined by the location of the chametz (not the owner) and many contracts take account of both positions lechumra.

(vi) **Shares**: Some people include in the sale shares in companies which own chametz although if these are non-controlling shares this is not halachically problematic.

(vii) **Pots and Pans**: are NOT included in the sale to the non-Jew otherwise they would be subject to tevilah upon re-acquisition. Some sale contracts specify 'chametz which is stuck to pans'. Other poskim feel that this (as well as including b'liot of chametz) makes a nonsense of the sale and should be left out.

(viii) **Location**: Many poskim prefer that the exact location of the chametz be specified, although in the case of a mass sale, Rav Moshe Feinstein ruled that the buyer understands that he is acquiring 'all chametz, wherever it is'. In any event the chametz must be in a secure location not used by the Jews. Entry into that location on Pesach should be avoided, although occasional entry is provided for in the contact.

(ix) If chametz is sold but then unexpectedly found exposed during Pesach it should still be burnt.

(x) **Gemachim**: Today there are many Gemachim that will take left-over Chametz before Pesach and distribute it to needy families after the Chag. This enables individuals to actually fully dispose of their Chametz before Pesach and the sale by the Gemach is more justifiable in halacha.

23. מצד הדין יכול כל אדם למכור את חמצו לגוי במכירת החמץ המסודרת על ידי הרבנות, ואף אם רוצה למכור מעט חמץ, כמו למשל, מעט אבקת מרק חמץ, או חבילת איטריות, רשאי, שאין הבדל בין אם מוכר מעט או הרבה חמץ, בכל מקרה, אחר שהחמץ נמכר היהודי אינו עובר עליו באיסורי חמץ. ויש מחמירים שלא לסמוך לכתחילה על מכירת החמץ, מפני שהיא נראית כהערמה, הואיל והחמץ נשאר בביתו של היהודי, וקרוב לוודאי שהגוי לא יבוא ליקח ממנו את חמצו, ואחר הפסח היהודי מיד חוזר לאכול מאותו חמץ. לכן לדעתם רק כדי למנוע הפסד מרובה מותר למכור את החמץ, אבל כאשר מדובר בהפסד מועט אין למכור את החמץ כדי שלא להכנס לספק איסור. למעשה, נוהגים כיום להמליץ לכולם להשתתף במכירת חמץ, מפני שיש מוצרי מזון רבים וכן תרופות טעימות שיש ספק אם נתערב בהם מעט חמץ, ואין ראוי לאבדם מפני ספק כזה, וכן אין אפשרות להשאירם בבית שמא יש בהם חמץ, לפיכך הטוב ביותר למוכרם במכירת חמץ ולצאת בזה מהספק. אבל לגבי חמץ גמור, נוהגים להמליץ שלא למכור חמץ מועט, כדי שלא להשתמש בהיתר המכירה לצורך קטן, אבל כשמדובר בהפסד גדול, אפשר למכור את החמץ לכתחילה. וכל אדם יקבע לעצמו מה נחשב עבורו הפסד קטן ומה גדול. יתר על כן, גם מי שירצה למכור את חמצו כדי למנוע מעצמו הפסד מועט רשאי, שכן העיקר להלכה, שמכירת חמץ כשרה, ואפשר לסמוך על הרבנים השונים המנהלים את המכירה שהם מנהלים אותה כדין בלא חשש ופקפוק.

רב אליעזר מלמד, פניני הלכה³

3. Available at <http://www.yeshiva.org.il/midrash/237#3b>